

RAZPRAVA: KOMENTAR NA ČLANEK MIHELIČ, T. & GENERO, F. (2005):
OCCURRENCE OF GRIFFON VULTURE *Gyps fulvus* IN SLOVENIA IN THE PERIOD
FROM 1980 TO 2005. – ACROCEPHALUS 26 (125): 73–79

Forum: Comments on the article by MIHELIČ, T. & GENERO, F. (2005): Occurrence of Griffon Vulture *Gyps fulvus* in Slovenia in the period from 1980 to 2005. – Acrocephalus 26 (125): 73–79

DAVORIN TOME

Trnovska 8, SI-1000 Ljubljana, Slovenija

Čeprav so napisane črke in besede za vse enake, pa vsebino, ki jo nosijo, vidi vsak po svoje – v skladu s svojimi prepričanji. Volk v Rdeči kapici je za nekoga ogrožena vrsta, ki jo pred smrtjo še prav nevzgojno mučijo, za drugega zver, ki se moteče vmešava v življenje ljudi in ji je zato lahko kar prav, da je končala, kakor pač je. Še vesela je lahko, da so jo mučili med spanjem in ne pri polni zavesti. Trontelj, v skladu s svojim prepričanjem, v mojem mnenju o prispevku Miheliča in Genera vidi namen razvrednotenja dela. Na treh straneh ga utemeljuje z izkrivljenimi resnicami, z zavajajočimi in nesmiselnimi primerjavami, primeri, s citati povzetkov, izvzetih iz konteksta, itd. Upam, da je edini, ali vsaj eden redkih, ki si ga tako razlagajo, za kar sem skušal poskrbeti tudi z uvodnimi stavki, v katerih sem prispevku priznal precejšen prispevek k poznavanju avifaune v Sloveniji. Upam, da je bila pri večini kritika analize in interpretacije podatkov sprejeta bolj pozitivno, saj je bila napisana z dobrim namenom, da bralcem, potencialnim piscem, rabi kot smernica, kako se lotiti prispevka za revijo, ki si želi iz strokovnega, društvenega glasila postati znanstvena, mednarodna. Glede na izkušnje s pisanjem in recenziranjem prispevkov tudi za najboljše ornitološke revije po svetu menim, da si to lahko dovolim. Kot član uredniškega odbora Acrocephalus imam verjetno tudi to dolžnost.

V prvih desetletjih obstoja kot veda je bila ekologija predvsem opisna veda. Že kmalu pa so raziskovalci spoznali, da dogajanje v naravi ni dovolj le opazovati, temveč da jih je treba tudi nedvoumno dokazati, saj so rezultati opazovanj drugače premočno izpostavljeni subjektivnim presojam in naključnim dogodkom. Zato v ekologiji danes ne le opazujemo, temveč tudi opravljamo slepe poskuse, postavljamo nevtralne

modele ter merimo in objavljamo negativne rezultate enako zavzeto kakor pozitivne. V tem prispevku bi avtorja kot negativne rezultate sicer lahko upoštevala opazovanja, ki jih predlaga Trontelj (deloma sta tudi jih), a kvaliteta tako dobljenih podatkov običajno ni primerljiva s kvaliteto namensko dobljenih, ki jih zberejo motivirani opazovalci, zato se vse skupaj konča z neprepričljivimi ugotovitvami. Tudi v tem primeru je tako. Največ jastrebov je bilo opaženih okoli grebenov. Glede na to, da se vrsta prek JV Slovenije seli, pa so se morali prav vsi osebk, ki so bili opaženi, in tudi vsi neopaženi določen čas zadrževati tudi nekje v vmesnih območjih, npr. v zračnem prostoru med grebeni Snežnika in Nanosa, od koder pa opažanj praktično ni. In to kljub temu, da je jastrebe lahko opaziti in da tam poteka avtocesta, po kateri dnevno drivijo opazovalci ptic in da so bila tam opravljena že številna kartiranja. Predstavljeni rezultati torej so obremenjeni s ciljno razporeditvijo opazovalcev in le s predstavitev negativnih rezultatov bi ta vpliv avtorja lahko odpravila ali vsaj omilila.

Stališču, da v znanosti ugotovitev ni, da so vse samo hipoteze, s filozofskega vidika seveda ne gre nasprotovati, je pa v danem primeru le pesek v oči bralcem. V ekologiji se s tem vidikom ne obremenjujemo preveč, ker k razumevanju procesov in mehanizmov, ki jih preučujemo, ne prispeva nič bistvenega. V ekologiji se tudi precej dobro ve, kdaj opažanja poimenujemo ugotovitve in kdaj hipoteze (ali, kakor jim tudi pravimo, delovne hipoteze). Tako v ekologiji npr. sončni vzhod vedno jemljemo kot ugotovitev, kot dejstvo, za enega izmed najbolj redno ponavljajočih se dogodkov v naravi, čeprav je v resnici le hipoteza, ki jo bomo morali nekoč hočeš nočeš zavrniti. Tudi sonce namreč ni večno.